യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണപ്രകരണം പൂർവാർധമ്)/സർഗം 97✓

കുമ്ഭ ഉവാച .

ഹേമ്+(നി-അ)+സ്തി ദേശ-കാലാ+ന്തേ ഇ+ത്ഥംഞ്ജ+ന്യ-ജനി+ക്രമഃ .
ന കിംചിജ്-ജായതേ ശാ+ന്താൻ-ന കിംചിത്/പ്രവി-ലീയതേ .. 1

സ്വസ+ത്തായാം സ്ഥിതം ബ്ര+ഹ്മ/-ന ബീജംൻ ന-ച കാരണമ് .
ശു+ദ്ധാനു-ഭവ-മാ+ത്രംൻ തത്-തസ്മാ-ദ+ന്യ+ന്ന വി+ദ്യതേ .. 2

കിംചിജ്-ജഗ-ദഹംൻ താദി തദേ-വാന+ന്ത/മസ്തി ഹി .
ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
ശിവേ ജഗ-ദഹംൻ താദി/ മുനേ നാ+സ്തീതി വേദ്+മ്യഹമ് .. 3

സർഗ-വേദന-മാഭാതി കഥ-മേത+ദ്വ-ദാശു മേ .
കുമ്ഭ ഉവാച .
വിസ്താരംൻ തദനാ+ദ്യന്തംൻ തത്-സംവ് വി-ദി-വ തിഷ്ഠതി .. 4

ത+ത്തദ്/ഭുവന-മ+ത്യ+ച്ഛംൻ ത+ത്ത+ന്മാ+ത്രംഞ്ജ ഗ+ദ്വപുഃ .
ന വി+ജ്ഞാന-മയോ∫ർ/ഥോ∫സ്തി ന ബാ+ഹ്യോ നാപി ശൂ+ന്യതാ ..5

വേദനാ-മാ+ത്ര-സാര+ത്വാ+ദ്യഥാ ചി+ത്സാര ഉ+ച്യതേ .
ദ്രവ+ത്വം സലില+സ്യേവ ചിദ-ചി+ത്ത്വമ-കാരണമ് .. 6

സ്വാ+ത്മ-നീശ-മന+ന്തംൻ ത+ദ്യഥാ+സ്ഥിത-മവ+സ്ഥിതമ് .
പ്രതി-യോഗി+വ്യവ+ച്ഛേദാ-ഭാവതഃസ് സ+ത്ത്വ/ഭാവയോഃ .. 7

അസ+ത്ത്വാ+ത്തേന പരമേ+ സ്വ+ച്ഛഭാവ+വ്യവ+സ്ഥതാ .
യദി കാരണ-താപ+ത്തി/യോ+ഗ്യം ശാന്തം പദം ഭവേത് .. 8

അനിങ്ഗിത-മനാ-ഭാസ-മ+പ്ര-തർ+ക്യംങ്ങ് കഥം ഭവേത് .
അതോ ന കാരണംൻ നൈവ ബീജം ബ്ര+ഹ്മ കദാചന .. 9

കാ+ര്യ+സ്യ ക+സ്യ-ചി+ന്നാമ തേന സർഗോ ന വി+ദ്യതേ .
ന ചാ+ന്യ-ഥോപ-പ+ത്തിർഹി/ സർഗ+സ്യാ+സ്യോപ-പ+ദ്യതേ .. 10

ചി+ന്മാ+ത്രകാ-ദൃതേ തസ്മാജ്-ജഡ-സർഗോ ന വി+ദ്യതേ .
യദിദംൻ ദൃ+ശ്യതേ കിംചിത്-ത+ച്ചി+ദ്ഘന-മിവോ+ത്ഥിതമ് .. 11

അഹം-ഭാവ-ജഗ+ച്ഛബ്ദ-ശബ്ദാർഥ-രസ-ര+ഞ്ജനമ് .
കാര്യംൻ ന കാരണാ-ഭാവാത്/പദാർഥേ തൂപ-പ+ദ്യതേ .. 12

ദ്വിത്-വൈ+ക്യാ+ദ്യാ+ത്മകംവ് വ്യോമ/പുഷ്പ-വ+ത്സ്വാനു-ഭൂതിതഃ .
വസ്തു നാശൈക-നിഷ്ഠ+ത്വാൻ നവാ+ജ്ഞ-മുപ-പദ്യതേ .. 13

ഉപ-ലമ്ഭ/കരോ നാശോ ജ+ന്മനസ്/ത+സ്യ വാ കുതഃ .
അഥ ചൈനം സദാ സ+ന്തംൻ നിത്യംൻ നഷ്ടംഞ്ച് ച വേ+ത്സി വാ .. 14

പദാർ/ഥൗഘംൻ തദേ-വേ+ത്ഥ/മേകരൂപേ്ഽപി കിംവ് വ്യഥാ .
ഉപ-ലമ്ഭ+സ്തു യ+ശ്ചായ/-മേഷാ ചി+ത്ത-ചമത്/കൃതിഃ .. 15

ചി+ത്ത+ത്ത്വ-മാ+ത്ര-സ+ത്താസ്തി+ ദ്വിത്വ-മൈക്യംഞ്ച് ച നാസ്+ത്യലമ് .
അതഃഫ് പദാർഥ-സ+ത്തായാ അഭാവേ സതി ഭൂപതേ .. 16

അസം-ഭവാദ്/ഭാവന+സ്യ നാഹംൻ-താ/ഭാവനാ+സ്തി തേ .
അഹം-ഭാവാസം/ഭവതശ്-ചി+ത്ത-മന്യത്/കിമു+ച്യതേ .. 17

ഇതി ചി+ത്ത-മഹം-രൂപംൻ നാസ്-ത്യതോ ന-ച ഭി+ന്നതാ .
നിർവാസനഃശ് ശാന്ത-മനാ മൗനീ പര-നഭോ-മയഃ .. 18

സദേഹോ വാ വിദേഹോ വാ ഭാവ+സ്ഥോ്ഽ+പ്യചലോ-പമഃ .
സംബ+ന്ധാച്-ഛരു+ദ്ധ-ചിദ്-ദൃഷ്ടേഃ പദാർഥാഭാവസിദ്ധിതഃ .. 19

ഭാവനാ-ഭാവതശ്-ചി+ത്തേ നാസ്+ത്യേവാഹ-മിതി+ സ്വയമ് .
ഏവം ബ്ര+ഹ്മേതി വേദാർഥ/ഭാവനാ-ദനു-ഭൂതിതഃ .
ചേതി-താർ/ഥൈക/സ+ത്യ+ത്വാ/+ച്ചിന്താ നാമ+ക്വ വി+ദ്യതേ . 20

തേനാസി നിർമല-മകാരണ-മാദി-മു+ക്തം
തദ്ബ്ര+ഹ്മ ശാ+ശ്വത-മശേഷ-മനേക-മേകമ് .
ശൂന്യംൻ നിരാമയ-മസത്-സദനാദി-മ+ധ്യം
സർവംഞ്ച് ജഗ+ച്ചിദപി+ ബ്ര+ഹ്മ യഥാ+സ്ഥിതംൻ തത് .. 21

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ചൂഡാലോ-പാഖ്യാനേ ശിഖിധ്വജ+പ്രബോധനംൻ
നാമ സപ്ത-നവതി-തമഃസ് സർഗഃ .. 97 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.12.2023